

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Bogen om Adler

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 15", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 15*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-boa-txt-shoot-id4c41b542-38f9-4fcc-b5cb-411bc5cf3568.pdf> (tilgået 01. august 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 15

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Dersom der altsaa er Misligheder ikke betræffende, hvad vi skulde forstaae ved Mag:Adlers Aabenbarings-Faktum, men betræffende hvad han selv forstaaer derved, hvorledes han selv forstaaer sig deri: saa er han en Præmisse-Forfatter, saa er han tærende, saa kan Critiken desto værre faae fat i ham. Al den Aandrighed, hvis han ellers er en væsentlig aandrig Forfatter, der muligen kan være i hans Skrifter, gavner Intet som Nærende i Sammenligning med det Tærende, den Deficit hvori han som Forfatter indvikler det Almene ved sin Uklarhed over det kvalitativt Afgjørende. At paanøde det Almene et Aabenbarings-Faktum, og saa tilsidst ikke selv vide, hvilket der er hvilket, hvad han selv mener dermed: det er at karakterisere sig som Præmisse-Forfatter; thi det er at buldre paa i de forfærdeligt høieste Toner og saa i Grunden vente, at Omverdenen skal komme ham til Hjælp med Forklaringen, om han nu virkeligen har haft en Aabenbaring eller ikke. Et saadant Phænomen kan da have dyb Betydning som et bittert Epigram over Tiden. I en vaklende, tvivlraadig, ustadig Tid, hvor paa saa mange Maader den Enkelte har for Skik at søge udenfor sig (i Omverdenens Opinion, i den offentlige Mening, i Bysnakken) hvad der væsentligen kun er at finde i Individet selv: Afgjørelsen – i en saadan Tid træder en Mand frem og beraaber sig paa en Aabenbaring, eller rettere han styrter frem som en Forfærdet, med bange Rædsel i sin Skikkelse, endnu skjælvende fra hiint Berøringens Øieblik, og forkynder, at ham er en Aabenbaring vorden til Deel. Pro dii imortales, her maa dog vel Hjælpen være, her maa dog vel være Fastheden! Ak, han ligner kun Tiden altfor meget; i næste Øieblik veed han ikke selv med Bestemthed, hvilket der er hvilket, han lader det saadan staae hen – og skriver imidlertid store, (maaskee) aandrige Bøger. See, i hine fjerne Tider, da en Mand værdigedes høie Aabenbaringer, da brugte han lang Tid før at forstaae sig selv i dette Vidunderlige, inden han begyndte at ville veilede Andre. Der kan nemlig ingenlunde forlanges af en Saadan, at han skal forstaae hvad der overgaaer menneskelig Forstand, altsaa forstaae Aabenbaringen, men han skal forstaae sig selv i at dette er hændt ham, at det er det Visseste af Alt at det er hændt ham, og at det, uden al Snak bag efter uden al Venden og Dreien, var og er og bliver en Aabenbaring. Nu derimod sætter man det strax næste Morgen i Avisen, at man afvigte Nat har haft en Aabenbaring. Man frygter maaskee for, at den stille eensomme Besindelse (i Forhold til hvad der i yderligste Forstand vel maa omdanne et Menneske ham hans hele Existents selv om han aldrig nævnte det til Nogen) skulde føre En til den ydmygende men frelsende Indsigt, at det var en Skuffelse, saa man lod det Hele gaae tilbage, og søgte at forlige sig med Gud desangaaende, saa man paa et ringere Vilkaar i Sandhed blev en Lærer, der vidste at lære Andre og at holde det Høieste uendeligt i Ære. Dette frygter man maaskee, derimod haaber man maaskee, at Avertissementet kunde foranledige en Discussion, hvis Resultat kunde blive, at det nu var vist, at man havde haft en Aabenbaring, og at det var Det, Tiden fordrede. I saa Fald kunde man da nok vedstaae, at man virkeligen havde haft en Aabenbaring, stolende paa den uhyre Sensation Avertissementet vakte, stolende paa Acclamationen, hvormed man hilsedes, for ikke at tale om det Betyggende i, at flere af de »virkelig udmærkede Journaler vi har« havde yttret sig med Bifald derom, og altsaa den offentlige Mening i nte Potens¹ sanctioneret – hvad der, hvis ellers Noget, i strængeste, i meest isolerende Forstand vedgaaer en paagjeldende Enkelt, der dette betræffende ubetinget ene og alene maa søge Visheden hos sig selv. – Hvor epigrammatisk vilde Situationen ikke blive, naar den udføres reent æsthetisk, uden Hensyn til om nogen Bestemt virkeligen har baaret sig saaledes ad! En Mand træder forfærdende frem og siger: »jeg er kaldet af Gud«; derpaa siger han sagte i en Side-Replik: »i Grunden er jeg ikke ganske vis, jeg vil nu see, hvad Indtryk det gjør paa Tiden; erklærer den sig derfor: saa er det vist, saa er jeg kaldet af Gud, og saa lader jeg staae til.«² Han haaber maaskee paa, at naar han blot har sagt dette Ord, da skal Omstændighederne gribe ham og ligesom tvinge ham ind i Charakteren, tvinge ham til at blive og være det, som han vel har sagt han er, men som han ikke selv med Bestemthed veed, om han er eller ikke. Ak, at være kaldet af Gud er dog vel det Høieste der kan vederfares noget Menneske; en saadan Kaldet staaer, ydmyg for Gud, høiere end alle Andre end Konger og Keisere, den offentlige Mening og Journalisternes Trop; til ham er det at alle vi Andre skal see op, og han skal med guddommelig Myndighed forlange det af os, han skal netop være kjendelig paa at han beraaber sig paa sin Myndighed.³ Men den Vaklende vil tjene to Herrer, han vil være kaldet af Gud i særlig Forstand, og saa vil han tillige være kaldet af Tiden, være Tidens Fordring; han benytter Udraabet: »jeg er kaldet af Gud« som en Interjektion for at skaffe sig Ørenlyd i den larmende Mængde, og derpaa vil han convertere sit Guds Kald til den offentlige Menings Kald. – At Sligt kunde hænde i en Tid, hvor man egentligen har afskaffet alle de afgjørende religieuse Kategorier og faaet Alt trukket ned i Generationens Kategorie: er aldeles i sin Orden. Men hænder det, da kunde det jo altid være godt, om der var en samtidig tjenende Critiker, et ringe Menneske, der ikke tør beraabe sig paa nogen Aabenbaring, men som derimod kan holde den Kaldede fast ved Ordet, og derved bidrage til at gjøre aabenbare, hvad dog Alvor i Sandhed er, at Alvor er Ansvarets stille Besindelse, som forstaaer sig selv i at overtage det Overordentlige, at det derimod ikke er Alvor, hvad der nuomstunder ansees derfor, at larme, at blive rød i Hovedet, at see anstrænget ud, at bruge de indtil Forfærdelse høieste Udtryk, og dog indvortes at være usikker om, hvad man er og hvad man ikke er. Der kan i vor Tid jo som i enhver tidligere af Gud beskikkes sande Extraordinarii; imidlertid vil dog Verdens Forandring have en stor Indflydelse paa det Phænomenale, om Væsenet end bliver det samme. Forsaavidt vilde det fE være mistænkeligt, om der i vor Tid opstod en Prophet, som lige indtil Skjæget lignede en af de gamle.

1. Anm. Da nemlig ethvert Blad skriver i hele Folkets Navn saa faaer et Land en phantastisk Befolkning, der er lige saa mange Gange større end den virkelige som der [er] indbyrdes uenige Blade.

(tilbage)

2. Anm Der fortælles om en Bonde, at han gik omkring og tiggede som Brandlidt. Blandt andet kom han til en Mand, der deeltagende spurgte ham: naar var det Fa'er, at den Ulykke skete, at hans Huus brændte af?« Bonden svarede: ja, seer vi, det er jo ikke brændt endnu, men det skal snart til det.« See Bonden har ikke været ganske sikker paa, at det er den bedste Verden i hvilken vi lever, han har haft den menneskelige Godgjørenhed mod Brandlidte mistænkt: derfor vilde han formodentligen først forvise sig om, hvor meget der kunde komme ind, førend han brændte Stedet af.

(tilbage)

3. Anm Myndighed betyder ikke at rykke frem i Spidsen for en Armee, - det er Afmagt; eller i Spidsen for Publikum - det er Afmagt; eller at være bevæbnet, nei Myndigheden ligger i de faae, uforandrede, urokkelige Ord: jeg er kaldet af Gud; saa kan den Myndige for den Sags Skyld være svinebundet, det gjør hverken fra eller til.

(tilbage)